

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : มุขภาพ แนวคิด และผลงานสำคัญของอธิบดี-
กรรมการปกครอง:กรณีศึกษา ดร.ชำนาญ ยุวบูรณ์
พ.ศ. 2500-2511

ชื่อผู้เขียน : นายวิจิต ชาญประเสริฐกิจ

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์

ปีการศึกษา : 2541

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์ ดร.จิรโชค วีระสัย	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล ราชภัณฑารักษ์	
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิมพ์ พุพิพิธ	

ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2541) กรรมการปกครองกำลังพยายามปรับเปลี่ยนบทบาทในการดำเนินงานของตนให้ทันกับกระแสเรียกร้องของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และแก้ปัญหาความไม่มั่นใจในอาชีพ ขวัญกำลังใจของข้าราชการกรรมการปกครองเอง ความเ็นมาอย่างยาวนานของกรรมการปกครอง ทำให้มีประสบการณ์ในการปรับเปลี่ยนบทบาทของตนมาแล้วหลายครั้ง ครั้งสำคัญครั้งหนึ่งก็คือการปรับเปลี่ยนบทบาทในสมัยรัฐบาลคณะปฏิวัติ ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2500 ครั้งนั้นกรรมการปกครองต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนจากที่เคยเน้นหนักในงานปราบปรามสอบสวนคดีอาญา มาเป็นงานพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ในขณะที่เริ่มดำเนินการมีปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ สิ่งหนึ่งก็คือความสามัคคี เพราะข้าราชการในกรมมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน แต่เมื่อผลงานเริ่มประสบผลสำเร็จ หลาย ๆ ฝ่ายก็เริ่มให้การยอมรับ ความสำเร็จดังกล่าวกล่าวกันว่าเป็นเพราะความสามารถของผู้นำ ซึ่งก็อยู่ในช่วงสมัยที่ ดร.ชำนาญ ยุวบูรณ์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรรมการปกครอง (พ.ศ. 2500-2511)

ความสนใจในการศึกษาผู้นำของกรมการปกครองท่านนี้จึงเกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นในด้านบุคลิกภาพหรือความเป็นผู้นำ ความคิด และผลงานสำคัญ ๆ ของ ดร.ชำนาญ อุวรรณ ว่ามีคุณลักษณะใดบ้างที่ทำให้การดำเนินงานของกรมการปกครองในช่วงเวลาดังกล่าวประสบความสำเร็จ และสำเร็จได้อย่างไร โดยการศึกษาได้ใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ จากเอกสารต่าง ๆ และการสัมภาษณ์บุคคลผู้เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า ความสำเร็จของกรมการปกครองในขณะนั้น ในด้านบุคลิกภาพหรือความเป็นผู้นำของอธิบดีกรมการปกครอง เกิดจากองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ 1. คุณลักษณะแห่งบุคลิกภาพ ในด้านบารมีวิสัย ความเป็นผู้มีวิริยะอุตสาหะ ความมีสติปัญญาไหวพริบ ความมีวิสัยทัศน์ ความเป็นนักประสานงาน ความสามารถในการใช้คน การสั่งและการติดตามงาน 2. ด้านสถานการณ์แห่งความเป็นผู้นำ ซึ่งประกอบด้วยสถานการณ์ที่สอดคล้องเหมาะสม การเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของผู้นำในองค์กร และการปลอดจากการแทรกแซงทางการเมือง